

Nr 341.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till åtgärder i prisreglerande syfte; given Stockholms slott den 18 mars 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

att till åtgärder i prisreglerande syfte anvisa såsom förslagsanslag under nionde huvudtiteln

dels å tilläggsstat för år 1919 kronor 50,000,000,
dels ock å extra stat för år 1920 » 5,000,000.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
18 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Petersson anförde:

Till åtgärder i prisreglerande syfte har riksdagen under nionde huvudtiteln anvisat förslagsanslag till belopp av 90 miljoner kronor å tilläggsstat för år 1918 och 10 miljoner kronor å extra stat för år 1919. Sistnämnda anslag hade huvudsakligen till syfte, att medel skulle finnas till hands för prisregleringens fortsättande, därest så funnes erforderligt, även efter 1919 års ingång intill dess riksdagen hunne besluta i ärendet.

Vid anmälan den 9 januari 1919 av ärendena angående utgifter å tilläggsstat för innevarande år under nionde huvudtiteln redogjorde jag i punkten 54 för en av folkhushållningskommissionen den 23 november 1918 avgiven P. M., vari kommissionen, som ansåge försiktigheten bjuda, att man vid beräkningen utginge från de minst gynnsamma sannolika

förhållandena, förutsatt, att läget i försörjnings- och prishänseenden icke komme att betydligt förbättras under år 1919. Kommissionen hade från denna utgångspunkt beräknat årets prisregleringsutgifter intill den 1 september till 60 miljoner kronor. Jag framhöll emellertid, att då garanterade minimipris å brödsäd gällde även för 1919 års inhemska skörd, en prisreglering å mjöl syntes skola bliva nödvändig även under någon del av det hushållsår, som börjar den 1 september 1919. Jag fann det därför nödvändigt att öka kommissionens beräknade totalsumma till 70 miljoner kronor, men då anslag för ändamålet beviljats av 1918 års riksdag till belopp av 10 miljoner kronor, behövdes ej större nytt anslag än 60 miljoner kronor. I avbidan på blivande proposition har också Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att beräkna detta belopp å tilläggsstat.

För att något belopp till prisregleringsutgifter må finnas tillgängligt även i början av år 1920 har ett anslag ansetts behöfligt, och Kungl. Maj:t har i punkten 128 av nionde huvudtiteln föreslagit riksdagen att för detta ändamål beräkna i avbidan på blivande proposition ett anslag av 5 miljoner kronor.

Nu har folkhushållningskommissionen i skrivelse den 13 mars 1919 avgivit mera fullständig utredning i förevarande ämne och framlagt därpå grundade förslag.

Folkhushållningskommissionen.

I kommissionens skrivelse lämnas först följande redogörelse för de av Kungl. Maj:t beslutade medelsanvisningar från 90-miljonersanslaget för år 1918.

90-miljonersanslaget för år 1918.

Kungl. brev	Ändamål	Belopp kronor
12/7 1918	ersättning för livsmedelsnämndernas arbete under ransoneringsåret 1917—1918	3,000,000: —
12/7 1918	prisreglering av gödselmedel	1,500,000: —
16/8 1918	» » mjöl	28,000,000: —
4/10 1918	» » hushållsflott	1,000,000: —
8/11 1918	» » mjöl	20,000,000: —
15/11 1918	» » sill	4,500,000: —
15/11 1918	» » kraftfoder	491,728: 36
15/11 1918	» » fiskegarn	660,000: —
15/11 1918	gäldande av kostnader för det lokala livsmedelsarbetet (livsmedelsstyrelser)	3,535,994: 86
29/11 1918	prisreglering av danskt smör	2,881,695: 87
31/12 1918	» » sill	1,000,000: —
31/1 1919	» » danskt smör	823,681: 17
31/1 1919	ersättning till odlings- och uppskattningsnämnder	625,000: —
18/2 1919	prisreglering av dansk potatis	1,500,000: —
28/2 1919	täckande av brist för prisreglering å potatis 1917 och 1918	17,207: 79

Summa 69,535,308: 05.

Kommissionen har meddelat, att hela det sålunda anvisade beloppet lyfts i statskontoret med undantag av 500,000 kronor av de den 12 juli 1918 till prisreglering av gödselmedel anvisade medel, vadan alltså inalles 69,035,308 kronor 5 öre lyfts.

Kommissionen fortsätter sålunda:

»Härav framgår, att icke mindre än cirka 20 miljoner kronor av nu nämnda 90-miljonersanslaget återstå odisponerade. Antagligt är dock, att några ytterligare anvisningar av medel från detta anslag komma till stånd — såsom exempelvis för gäldande av vissa kostnader för år 1918 för livsmedelsstyrelsernas förvaltning, varom kommissionen denna dag gör särskild framställning. Dessa ytterligare anvisningar från 90-miljonersanslaget beräknas emellertid icke vara av den omfattning, att någon rubbning i nyss nämnda siffra för besparingen — cirka 20 miljoner kronor — kan inträda.

På grund av nu berörda anslags natur av förslagsanslag torde emellertid den uppkomna besparingen icke kunna överföras till täckande av poster, som hänföra sig till år 1919. Däremot har kommissionen i vördsam promemoria till chefen för jordbruksdepartementet den 20 februari 1919 ifrågasatt, att viss del av de penningmedel, som redan anvisats för prisreglering av mjöl och av kommissionen lyftats från statskontoret, måtte, i den mån dessa nu åsyftade medel icke förbrukats under år 1918, få användas för samma ändamål — prisreglering av mjöl — för år 1919. I efterföljande kalkyler vågar kommissionen dock icke räkna med, att dylik överföring kommer till stånd.

10-miljoners-
anslaget för
år 1919.

Vad beträffar det andra av de ovan nämnda prisregleringsanslagen, nämligen det a 10 miljoner kronor, har detta till huvudsakligt syfte, att medel skulle finnas till hands för prisreglerings fortsättande, därest så funnes erforderligt, även efter 1919 års ingång intill dess riksdagen hunne besluta i ärendet. Av detta anslag har genom nådigt brev den 31 januari 1919 för prisreglering å danskt smör till kommissionen anvisats 1,200,000 kronor, vilket belopp av kommissionen lyftats från statskontoret.

Av 10-miljonersanslaget återstå alltså 8,800,000 kronor.

Beträffande behovet av ytterligare penningmedel för prisregleringsåtgärder under år 1919 har folkhushållningskommissionen den 23 november 1918 härom avgivet en särskild promemoria till chefen för jordbruksdepartementet, vari återfinnas *preliminära* kalkyler. — — —

Förnyade
beräkningar.

Sedan kommissionen anmodats att till Kungl. Maj:t inkomma med förnyade utredningar och förslag rörande behovet av penningmedel för statliga prisregleringar å varor för innevarande år har kommissionen låtit verkställa ytterligare beräkningar och tagit frågan under ny omprövning, och får kommissionen med anledning härav anföra följande.

Mjöl.

I sin ovan nämnda promemoria av den 23 november 1918 uppskattade kommissionen det belopp, som kunde anses erforderligt för prisreglering av mjöl under tiden januari—augusti 1919, till icke mindre än 35 miljoner kronor. I statsverkspropositionen beräknades emellertid härutöver 10 miljoner kronor för prisreglering å mjöl under någon del av det hushållsår, som börjar i september 1919. Under

den tid, som förflutit sedan de nu nämnda uppskattningar under senhösten 1918 verkställdes, hava emellertid förhållandena i rätt väsentlig grad ändrats, vartill kommer, att mera exakta kalkyler för mjölprisen under innevarande år numera kunna framläggas.

Kommissionen bifogar härjämte kalkyler över mjölprisen (för vetemjöl, sammalet rågmjöl och rågsiktsmjöl), upprättade inom kommissionens spannmålsavdelning. Av kalkylerna framgår, att kommissionen räknar med följande självkostnadspris för mjöl, nämligen

för vetemjöl	kronor 66: 27	per 100 kilogram,
» sammalet rågmjöl	» 56: 88	» » » samt
» rågsiktsmjöl	» 66: 85	» » » .

Enligt gällande maximiprisförfattning är kommissionens utförsäljningspris fastställt till

för vetemjöl	kronor 60	per 100 kilogram,
» sammalet rågmjöl	» 45	» » » samt
» rågsiktsmjöl	» 60	» » » .

gällande dessa pris uti zon I.

Skillnaden mellan självkostnads- och försäljningsprisen kommer alltså att uppgå till

för vetemjöl	kronor 6: 27	per 100 kilogram
» sammalet rågmjöl	» 11: 88	» » » samt
» rågsiktsmjöl	» 6: 85	» » » .

Dessa nu angivna belopp för förlusterna på viktsenheten äro något lägre än vad kommissionen under hösten räknade med, beroende huvudsakligen på tröskningspremiens bortfallande vid inköp av spannmål, men kompenseras dock rätt avsevärt för vetemjölets vidkommande genom inblandning av utländskt vete, som i inköp hittills ställt sig avsevärt högre än det inhemska.

Med nu gällande ransonering av mjöl beräknar kommissionen en mjölätgång under innevarande konsumtionsår av i genomsnitt per månad ungefär 36,000 ton mjöl. Med en mjöltilldelning av 60 procent i rågmjöl och 40 procent i vetemjöl skulle mjölförbrukningen per månad belöpa sig till i runt tal 21,600 ton rågmjöl och 14,400 ton vetemjöl. Totala förlusten per månad vid utförsäljningen av statens mjöl till nu gällande maximipris skulle alltså enligt här angivna beräkningsgrunder uppgå till

för rågmjölet	kronor 2,560,000
» vetemjölet	» 900,000
	eller tillsammans kronor 3,460,000.

För de åtta första månaderna av innevarande år skulle alltså under angivna förutsättningar prisregleringsbeloppet för mjöl utgöra 27,680,000 kronor. Därigenom att $\frac{1}{3}$ av rågmjölstilldelningen eller 7,200 ton per månad beräknas från och med april månad utgå i rågsiktsmjöl — som enligt den gjorda prissättningen drager mindre prisregleringsbelopp än det sammalda mjölet — minskas dock ovan nämnda kostnader för prisreglering av rågmjöl med 360,000 kronor per månad

eller för tiden april—augusti 1919 med 1,800,000 kronor. För all prisreglering av vetemjöl samt såväl sammalet som siktat rågmjöl under tiden januari—augusti innevarande år skulle alltså erfordras i runt tal 26 miljoner kronor.

I vad mån prisreglering å mjöl genom tillskott av statsmedel skall fortsätta jämväl under nästa hushållsår låter sig nu ej bedöma. Kommissionen vill dock framhålla, att man med säkerhet kan påräkna, att staten vid utgången av innevarande förbrukningsår kommer att innehava ett visst lager av spannmål och mjöl, vilket bör utförsäljas till pris under självkostnadspriset, för så vitt man vill undvika en rätt betydande höjning av mjölmaximiprisen. Skulle en prisreglering å mjöl i ungefär samma omfattning som den nuvarande bedrivs jämväl under årets fyra sista månader, torde den statliga kostnaden härför, enligt vad nu kan bedömas, komma att uppgå till ungefär 12 miljoner kronor, d. v. s. i det närmaste halva beloppet av motsvarande kostnad för de åtta första månaderna. Härvid räknar kommissionen med bibehållet mjölpris och oförändrad mjölåtgång, samt något minskade kostnader.

För hela kalenderåret 1919 torde man alltså böra räkna med ett prisregleringsbelopp för mjöl på i runt tal 38 miljoner kronor.

Potatis.

I nådiga brev den 19 februari och den 7 mars 1919 har Kungl. Maj:t bemyndigat kommissionen att efter vissa angivna grunder prisreglera dels ett parti potatis om 10,000 ton, som kommissionen införskaffar från Danmark, och dels ytterligare 10,000 ton potatis, som importeras under våren från England. Vid utförsäljning av dessa potatispartier till de lokala livsmedelsnämnderna skulle tillämpas ett pris av 24 kronor per 100 kilogram. Importpriset å den danska och engelska potatisen beräknas emellertid bliva något högre, vadan det skulle erfordras penningmedel för prissänkningen, beräknade till sammanlagt ungefär 900,000 kronor. Som ovan nämnts, har kommissionen redan bemyndigats igångsätta dylik prisreglering för importerad potatis, ehuru anslag för ändamålet ännu ej anvisats.

Gödselmedel.

I fråga om kalkkväve torde erfordras rätt betydande belopp för prisreglering under vårsäsongen 1919. Utförsäljningspriset å kalkkväve är nämligen genom nådigt beslut den 24 januari 1919 fastställt till 3 kronor per procentkilogram kväve, under det att fabrikanterna enligt uppgörelse med staten, som av riksdagen godtagits, tillförsäkrats ett vida högre tillverkningspris, eller ungefär 4 kronor 45 öre. Kommissionen beräknar, att för den prisrabattering, som härigenom sker, kommer att erfordras ungefär 3,900,000 kronor för de partier kalkkväve, som utförsäljas under vårsäsongen 1919. Härtill kommer vidare ungefär 500,000 kronor för prisreglering av apatitsuperfosfat, som tillverkats enligt avtal med staten och vars utförsäljningspris enligt av Kungl. Maj:t fattat beslut fixerats för våren 1919 till samma pris, som i marknaden gäller för superfosfat, tillverkat av råfosfat. Sammanlagda penningbehovet för direkt prisreglering av gödselmedel torde sålunda uppgå till ungefär 4,400,000 kronor.

På grund av de mellan staten och kalkkvävefabrikanterna träffade avtal torde dock den möjligheten kunna inträffa, att betydligt större belopp komme att behöva disponeras för utgivande av ersättning till kalkkväveproducenterna. Kommissionen, som tillförne haft tillfälle beröra denna fråga i skrivelser till Kungl.

Maj:t och till chefen för jordbruksdepartementet, återkommer här nedan till detta spörsmål.

Statens bidrag till täckande av kommunernas kostnader för livsmedelsförvaltningen utgick under föregående regleringsår med 3,000,000 kronor, och finner kommissionen det vara skäligt, att samma belopp även upptages i kalkylen för innevarande år, d. v. s. för motsvarande kostnader under det regleringsår, som begynte redan i september 1918. Dessutom torde man böra beräkna ungefär 2,500,000 kronor för täckande av förvaltningskostnaderna under innevarande år för livsmedelsstyrelser, jordbruksråd, inspektionsverksamheten och vissa andra lokala organisationer. Motsvarande kostnader för år 1918, vilka likaledes bestritts med medel ur prisregleringsanslaget, uppgingo till ungefär 4,000,000 kronor, och räknar kommissionen med, att den nu pågående avvecklingen skall möjliggöra en besparing i förhållande till fjolåret på åtminstone 1,500,000 kronor. Sannolikt torde besparingen bli väsentligt större, men anser kommissionen försiktigheten bjuda, att man i kalkylen räknar med ett belopp av 2,500,000 kronor för livsmedelsstyrelserna och dessas organ.

Kostnader
för det lokala
livsmedels-
arbetet.

Sålunda torde sammanlagt 5,500,000 kronor böra i kalkylen upptagas för kostnader för det lokala livsmedelsarbetet.

Ganska sannolikt är, att prisregleringar behöva åvägabringas även å vissa andra varor än de här ovan omnämnda. Kommissionen tänker här närmast på sådana artiklar, som kommissionen tidigare inköpt till då rådande pris, men vilka med hänsyn till det förändrade läget numera näppeligen kunna utförsäljas utan att priset förbilligas. En skyndsamt utförsäljning till nedsatta pris av vissa artiklar kan dessutom vara riktig, på det att den fria handeln snarast möjligt må kunna taga hand om varorna i fråga. Till vilket belopp dylika nu åsyftade oförutsedda prisregleringar å diverse varor kan komma att belöpa sig, torde för närvarande icke kunna angivas, men kommissionen förutsätter, att det som regel här ej kan bli fråga om annat än relativt obetydliga belopp, vilka i jämförelse med övriga prisregleringsanslag äro av underordnad betydelse.

Oförutsedda
prisregle-
ringar

Beträffande två artiklar åter — kvävehaltiga gödselmedel och importerat kraftfoder — är det dock icke uteslutet, att betydande belopp behöva anlitas för åvägabringandet av den prisreducering, som under vissa förhållanden på importmarknaden eller i övrigt kan bli erforderlig för möjliggörandet av dessa varors utförsäljning. I fråga om gödselmedel, närmast kalkkväve, har kommissionen här ovan, liksom tidigare i särskilda skrivelser till Kungl. Maj:t, berört frågan om förluster på grund av de mellan staten och kalkkvävefabrikanterna ingångna avtal, och för tillfället torde det icke låta sig göra att närmare beräkna, huruvida och i vad mån dylika förluster äro att befara. Vad kraftfodermedel beträffar har ju staten fortfarande, för att möjliggöra en välbehörlig import, varit nödsakad att antingen själv bedriva densamma, såsom för majs, eller ock ikläda sig vissa förpliktelser för avsättningen, såsom för oljekakor, vilket allt möjligen kan under vissa förhållanden — såsom exempelvis avsevärt försenad skeppning, hastigt öppnad möjlighet till import å andra fodervaror till billigare pris etc. — komma att nödvändiggöra en utförsäljning till reducerade priser, som i sin tur torde kräva särskilda statsanslag för de eventuella förlusternas täckande.

Vilket belopp, som kan vara erforderligt för ovan äsyftade oförutsedda prisregleringar — såväl beträffande vissa mindre artiklar som möjligen även för kalkväve och fodermedel — torde vara mycket svårt att beräkna. Kommissionen har ansett försiktigheten bjuda, att man här anslår behovet av dylika oförutsedda prisregleringar av alla olika slag till ungefär 10 miljoner kronor, d. v. s. samma belopp som under år 1918 beräknades för diverse oförutsedda prisregleringar. Visserligen torde denna summa ingalunda vara tillräcklig, därest de mest ogynnsamma förhållanden i fråga om kalkväve och importerade fodermedel inträda, men å andra sidan synes det kommissionen ej vara nödvändigt, att i denna kalkyl inrymma större reserv för prisregleringar än nu föreslagits.

Samman-
ställning.

Enligt vad ovan anförts torde sålunda för år 1919 erfordras följande prisregleringsbelopp, nämligen

för mjöl	kronor	38,000,000
» potatis	»	900,000
» konstgjorda gödselmedel	»	4,400,000
» den lokala livsmedelsorganisationen	»	5,500,000
» oförutsedda prisregleringar	»	10,000,000
	eller tillsammans kronor	58,800,000.

Från nyssnämnda slutsumma 58,800,000 kronor skall dock avräknas det belopp å 8,800,000 kronor, som återstår av ovan nämnda redan anvisade anslag för år 1919 å 10 miljoner kronor. Sedan detta belopp frånräknats, framträder sålunda ett ytterligare behov av penningmedel för åtgärder i prisreglerande syfte av 50 miljoner kronor. Kommissionens här framlagda kalkyl slutar alltså på ett belopp, som med icke mindre än 10 miljoner kronor understiger det tidigare beräknade och i årets statsverksproposition föreslagna.

Ehuru kommissionen räknar med, att det nu föreslagna beloppet å 50 miljoner kronor i gynnsamma fall icke behöver i sin helhet förbrukas samt att utsikter sålunda finnas för att besparingar skola kunna göras, anser kommissionen dock å andra sidan, att möjligheterna av ökat penningbehov för oförutsedda prisregleringar, särskilt beträffande gödselmedel och fodervaror, äro så pass stora, att försiktigheten torde med nödvändighet bjuda, att ifrågavarande anslag beviljas såsom förslagsanslag.

Under åberopande av vad här ovan anförts får folkhushållningskommissionen hemställa, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att till åtgärder i prisreglerande syfte såsom förslagsanslag under nionde huvudtiteln å tilläggsstat för år 1919 anvisa 50 miljoner kronor.»

Departements-
chefen.

Jag vill först framhålla, att då det för år 1918 till prisregleringsåtgärder beviljade anslaget å 90 miljoner kronor hade förslagsanslags natur, det icke överensstämmer med grunderna för budgetväsendet att för utgifter under år 1919 taga i anspråk besparing, som uppkommit å sagda anslag, utan torde nytt anslag böra anvisas till 1919 års utgifter.

Folkhushållningskommissionens nu framlagda beräkning utvisar, att prisreglering i åtskilliga hänseenden måste fortfarande upprätthållas

under innevarande år. Det är sålunda en naturlig följd av att staten garanterat jordbrukarna vissa minimipris för vete och råg, som skördas innevarande år, att prisreglering sker å mjölet, för att icke mjölpriset skall stiga i alltför hög grad. Under nuvarande förhållanden ställer sig mjöl av utländskt vete dyrare än av inhemskt. I vad mån detta kommer att fortfara och överhuvud huru prisförhållandena komma att gestalta sig, är ju ännu omöjligt att bedöma, men för närvarande utgör detta höga pris på importerat vete ett ytterligare skäl till prisreglering. För hela kalenderåret 1919 har kommissionen för mjölet beräknat en prisregleringssumma av 38 miljoner kronor. De förutsättningar, på vilka kommissionen byggt denna beräkning, äro naturligtvis ganska ovissa och kunna röna betydelsefull inverkan av huru de allmänna förhållandena utveckla sig såväl inom som utom landet. Skulle å världsmarknaden större prisfall å spannmål inträffa, är det icke uteslutet, att en mer omfattande prisreglering å mjöl än den nu beräknade kan bliva nödvändig. För nävarande saknar jag emellertid hållpunkter för att föreslå någon jämkning i denna beräkning och anser fördens skull densamma böra godtagas.

Det beräknade prisregleringsbeloppet för potatis avser importaffärer, som redan beslutats, och beloppet får därför anses vara någorlunda exakt.

Även de belopp, vilka beräknats för prisreglering under våren 1919 av kalkkväve och apatitsuperfosfat, torde få anses någorlunda säkra. I varje fall lärer någon större besparing å dessa belopp icke vara att påräkna.

I de till 5,500,000 kronor beräknade kostnaderna för det lokala livsmedelsarbetet torde visserligen i mån som kristidsåtgärderna avvecklas inskränkningar kunna göras, vilket kommissionen också framhållit. I vad mån detta kan ske är dock ännu ovisst. På grund härav vill jag ej ifrågasätta någon ändring i det härtill beräknade beloppet.

Ävenså synes mig det av kommissionen till oförutsedda prisregleringar beräknade beloppet av 10 miljoner kronor böra nu godkännas.

Då av det för året anvisade anslaget finnes att tillgå en summa av 8,800,000 kronor, behöves nytt anslag till belopp av 50 miljoner kronor. Anslaget bör påtagligen hava förslagsanslags natur.

För år 1920 torde, såsom i statsverkspropositionen beräknats, böra anvisas ett förslagsanslag av 5 miljoner kronor.

Jag får på grund av vad jag nu anfört hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till åtgärder i prisreglerande syfte anvisa såsom förslagsanslag under nionde huvudteln

<i>dels å tilläggsstat för år 1919</i>	kronor 50,000,000,
<i>dels ock å extra stat för år 1920</i>	» 5,000,000.

Till vad departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition i ämnet avlåtas till riksdagen med den lydelse, bil. . . . till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.

Bilaga 1.**Vetemjölskalkyl 1919.**

Vete, svenskt	41: —	utländskt	46: —
2 procent svinn	0: 82	1 procent svinn ...	0: 46
Inköpskostnad	0: 90		—
Tomsäckshyra	0: 40		—
4 m. ränta à 7 1/2 procent	1: 03		1: 15
4 m. lagring à 45 öre per ton per 10 dagar ..	0: 54		0: 54
Försäkring, brand- och sjö-	0: 25		0: 15
Frakt	2: —		1: —
Intagning	0: 15		—
	47: 09		49: 30
Mallön + utbytesersättning	4: —		4: —
	51: 09		53: 30
Avgår 5 kg. veteeftermjöl à 45 öre	2: 25		
» 13 kg. kli à 25 öre	3: 25	5: 50	5: 50
77 kg. kosta sålunda	45: 59		47: 80
100 » » »	59: 21		62: 08
Per 100 kg., varav 70 procent svenskt och 30 procent utländskt,			60: 17
Frakt till depå och omkostnader		3: —	
Hamppenningar		0: 15	
Tomsäcksslitage och lagning		0: 75	
Grossistprovision		1: 20	
Administrationskostnad		1: —	6: 10
			66: 27.

Bilaga 2.**Rågmjölskalkyl 1919.**

Råg	41: —
2 procent svinn	0: 82
Inköpskostnad	0: 90
Tomsäckshyra	0: 40
4 m. ränta à 7 1/2 procent	1: 03
4 m. lagring à 45 öre per ton per 10 dagar ..	0: 54
Försäkring, brand- och sjö-	0: 25
Frakt	2: —
Intagning	0: 15
	47: 09

Mallön + utbytesersättning	2: 50	
97 kg. rågmjöl kosta sålunda	49: 59	
100 » » » »	51: 08	51: 08
Frakt till depå och omkostnader	3: —	
Hamnpenningar	0: 15	
Tomsäcksslitage och lagning	0: 75	
Grossistprovision	0: 90	
Administrationskostnad	1: —	5: 80
		56: 88.

Bilaga 3.**Rågsiktmjölskalkyl.**

Råg	41: —	
2 procent svinn	0: 82	
Inköpskostnad	0: 90	
Tomsäckshyra	0: 40	
4 m. ränta à 7 1/2 procent	1: 03	
4 m. lagring à 45 öre per ton per 10 dagar	0: 54	
Försäkring, brand- och sjö-	0: 25	
Frakt	2: —	
Intagning	0: 15	
	47: 09	
Mallön + utbytesersättning	3: 50	
	50: 59	
Avgår 20 kg. rågli à 25 öre	5: —	
75 kg. rågsikt kosta sålunda	45: 59	
100 » » » »	60: 79	60: 79
Frakt till depå och omkostnader	3: —	
Hamnpenningar	0: 15	
Tomsäcksslitage och lagning	0: 75	
Grossistprovision	1: 16	
Administrationskostnad	1: —	6: 06
		66: 85.